

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 39

Fylke: Rogaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Skjold

Emne: Høgtidmat ved familiefester

Bygdelag: Ermland

Oppskr. av: Torak Veske

Gard: Pueland

(adresse): Skjold

G.nr. 49 Br.nr. 33

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Fødd 13-1882. Højed. Bonde

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ja

2. Enkeltnis

3. Nei

4. Tredje dagen.

5. En gang.

6. Helt grønt det første jeg minnes. for ca 65 år siden.

7. Nei

8. Rosemalt amber eller stentøykervin.

9. Ja.

10. Utenom slekten fulgte aldrig mannen ned.

11. Hvis kona var syke s. l. forfall gik døtre eller tjenestegjester

12. Ja. Det beske som var i huset og så skulle de, smaki på det de fattige konene hadde sent. Nei

13. Fungematkomme.

14. Nei De fik altid braktering med det samme de kom

15. Nei

16. Ved arhundrestiftet, begynte „den bedre stand“ og snart begynte andre med skitsken, og utvidet til å gi barnet blædespleg, som nu helst er det vanlige.

17. Skjolden

18. Som under nr 16.

19. Bare fadderne før i tiden, senere gjerne de nærmeste onkler

20. Ja

21. Nei

22. Nei

23. Alle gir fadder gave, utenom det så forskjellig

B. Fødselsdag.

24. Nei

25. Aldrig går i tiden

26. — " " —

27. Ved feiringen av "runde tal" f. ex 50, 55-60 osv. gir gaver av både gjester og andre, mi, for tiden.

28. Nei (ingen feiring)

29. Ingen fast regel.

C. Konfirmanstjen.

30. Ingen feiring.

31. Ja. For ca 40 år siden, men skjelden.

32. Helst slekten men også læreren nekter og stundom presten

33. Ja.

34. Ja, både gjester og andre.

35. Nei.

D. Bryllup.

36. Nei

37. Var skjelden eller aldrig brykt, før eller nu.

38.^a Helst tre

k. Om morgnen kaffe, brød av forskjellige sorter, hjemmelavede praktkaker, vafler og lefse, samt røndraule. Steke jasmint om et par bryllupskværene kom fra kirken fik de middag som helst bestod i kjøtsuppe (sodd) til kvells var det helst det samme som til morgenen. Andre dagen begynte som forrige om en til middag var det alltid saltprengt fisk av torsk, lange, eller brasme, og melkesuppe; annen rett var kjøtrett, helst blok, desserten kunde ofte være røndraule eller på kaffe og gjerne pannkaker e.l. om kvellen gaik "brudagrønt" som bruden bar inn på bordene i store fat, som hvor flere av gjesterne spiste av samme fat, alt etter som de nådde til fatene.

Mens bruden bar inn grønne, blev det skutt iverfor hilst. Da alle hadde spist var det for gjestene og gi

gaver til bruden som var i tiden helst bestod i penge, som kaldtes „Brüdersjænk“ som bruden selv købte omst

c. Nii.

d. Nii.

39. Nii

40. Ja.

41. Nii.

42. Fodmer. („Folk bar fodmer med seg) het det.

43. Gjesterne tok dem med, til bryllupgården.

44. Nii.

45. Nii.

46. Reikoner.

47. Nii. 40-50 år siden.

48. Ikke bygdefolk i almindelig.

49. Ja.

50. Gjesterne var helst praktiske ting s. ex. Falt fat iser, skur

^{trikker} gaffer og gjerne kjøkkenutstyr.

51. Bare ved Føds og Gullbryllup

E. Gravøl.

52. Slekt og naboer. Kjemiske grannekoner skulde gå til naboerne, som gjerne tok en hel dag. Hun skulde alltid stå ved døren i stuen og si: Skulde hilse dere fra M. N. om de vilde være så gjilde og komme og hilse deres sin M. N. eller datter M. N. (eller annen slekt) til gravfæst^{skan} dag. Nu beres ikke fodmer med, og da siger altid „Bearekonä“ De ska ikke berre nake med dette. Nu samles inn penge, av de innbudne, til en krans som legges på kirken, med bakt til avdøde og hilsen fra naboer fra en godt naboskap.

53. En dag. Tre måltider

54. Kaffe med oppskåret brød, kaker og lepper, og smør ved almindelige bord som blev plassert i stuerne eller som det best passet, ikke stående.

Jeg husker det første begravelse jeg var med da var jeg 6 år (i 1888) da gikk kjøpmesteren til gjesterne og bod dem vin og smaker. Har aldrig set det senere.

Når man kan fra kirkegården var det senere sagt med som en meninger og til brills glimt, som var bakt av melk og risengryn og som spistes av store fat hvor flere personer deltok. Slike gang jeg så den skikken var i 1913 senere blev gravene opprett på kirkene. Nu er det helt stilt med grav i begravelse og bare et måltid gjestene kommer fra kirkegården og blev ofte kalt i byggen belevet.

55. Nei.

56. Nei

57. Yes nabaen.

58. Hadde dem med.

59. Nei

60. De ikke sent dagen før.

61. Nei

62. Ikke annet enn det som skal under nr 54.

63. Litt dram til de som ikke var avholdelsesfolk.

64. Nei

65. Fåst et måltid med småbrød og fine kaker

66. Nei.

67. Følger; men på landsbygdene enten hjemme eller på Bedehuset.

68. Bare til dem som ^{bor} caught fra får straffelig innbydelse.

69. For ca 40 år siden.

F. Nye taster.

70. Nei

71. Naen. For ca 13 år siden.

72. Nei

73. Nei

74. Ikke på landsbygdene.

75. Gjennem Aviser.